

Список використаних джерел:

1. Змисла М. Чи втратило домашнє насильство свою актуальність в умовах воєнного стану? Юридична Газета URL: <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/chi-vtratilo-domashne-nasilstvo-svoyu-aktualnist-v-umovah-voennogo-stanu-.html>.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
3. Логвиненко Б. О. Підготовка поліцейських у закладах вищої освіти МВС України: перспективи на майбутнє. *Правова освіта та наука в умовах євроінтеграції: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Дніпро, 18 березня 2021 р.)*. Дніпро: НТУ «ДП», 2021. С. 19-21.
4. Протидія домашньому насильству URL : <https://dduvs.in.ua/pro-universytet/navchalni-poligony/protydiya-domashnomu-nasylstvu/>

Дар'я КАПУСТЬЯН,

курсант

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Роман ОПАЦЬКИЙ,

доцент кафедри адміністративного
права та адміністративної діяльності

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,

доктор юридичних наук, доцент

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА
ПІД ЧАС ВІЙНИ**

Збройна агресія російської федерації проти України викликала повну суперечливість сучасної реальності. Неабияка напруга та невизначеність, спричинені вторгненням, перетинають всі сфери життя індивідуальної особистості, а також країни в цілому. Збентеженість та втрата контролю над власним життям супроводжують багатьох, роблячи їх невідпорно вразливими перед постійною загрозою. Війна стає пожевленим місцем для насильства в сім'ї, перетворюючи звичайне явище в ще більш небезпечний виклик, ніж у часи миру [1].

Обмеження у пересуванні, утруднене спілкування та загроза обстрілів різко обмежують можливість пошуку допомоги для потерпілих від домашнього насильства. Зниження доступу до родини, друзів та відповідних структур збільшує фізичну, матеріальну та моральну залежність постраждалих від їхніх кривдників. В окупованих територіях ускладнюється виявлення та розслідування випадків домашнього насильства. Частково випали з поля зору правоохоронних органів ті, хто змінив своє місце проживання через бойові дії [3].

З самого початку конфлікту громадські організації та експерти, зайняті протидією домашньому насильству, передбачали різке зростання подібних випадків. Спираючись на сукупність чинників, які підвищують ризик домашнього насильства в умовах війни, вони прогнозували складну ситуацію та великий тиск на систему запобігання [4].

Незважаючи на те, що насильство в родині може виявитися в будь-яких соціальних верствах суспільства, існують певні фактори, які збільшують ймовірність його прояву. Розуміння цих чинників стає ключем до вчасного реагування та ефективного запобігання насильству в умовах воєнного конфлікту. Зокрема, низький рівень освіти, злидений стан родини, досвід пережитого насильства у дитинстві та інші фактори, зазначені у Всесвітньому звіті про насильство та його вплив на здоров'я, мають значний вплив на формування проблеми домашнього насильства в умовах військового конфлікту [2].

У контексті повномасштабної агресії російської федерації на території України вивчається проблема домашнього насильства, яка знаходить своє проявлення в умовах втрати звичного кола спілкування. Зміни у географії та соціокультурному середовищі, спричинені переміщенням населення, ведуть до ризику підвищення насильства в сім'ях та між поколіннями [1].

Випадки, коли сім'ї переїжджають до нового, безпечного місця, можуть стати каталізатором домашнього насильства. У таких умовах члени сім'ї можуть опинитися в ситуації, коли відсутній доступ до близьких, друзів та родичів. Відсутність цього соціального зв'язку підвищує вразливість постраждалих перед кривдником, не залишаючи їм альтернативи, де шукати підтримку чи допомогу. Це також розповсюджується на сім'ї, що змушені виїжджати за кордон, де вони опиняються в новому соціокультурному середовищі. Правові, культурні та мовні різниці створюють умови для виникнення напруги та непорозумінь у сімейному оточенні, що може призводити до ескалації конфліктів.

Згідно з аналізом Соціологічної групи «Рейтинг», внаслідок військової агресії проти України, 37 % громадян залишилися без роботи, що є досить значним економічним чинником у виникненні домашнього насильства. Безробіття створює економічну залежність та підвищує ризик насильства в сім'ях, навіть там, де раніше таких проявів не було [3]. Важливим аспектом є випадки економічного та інших видів насильства між різними поколіннями. Втрата роботи та нестабільний дохід можуть призводити до конфліктів між молодими та літніми членами сім'ї, коли перші перебувають у пошуку стабільності, а останні втрачають соціальні гарантії та життєві необхідності [2].

Тож умови воєнного конфлікту не лише поглиблюють наявні форми насильства, але й стають сприятливим середовищем для виникнення нових його виявів. Збереження звичного кола спілкування, підтримка соціальних зв'язків та розуміння економічних чинників є важливими аспектами для здійснення ефективних заходів у протидії домашньому насильству в умовах

воєнного конфлікту. Воєнний конфлікт не призводить до знищення домашнього насильства; навпаки, він сприяє загостренню цієї проблеми. Традиційно домашнє насильство стає особливо актуальним для вразливих груп населення, які, серед іншого, мають важливі проблеми, пов'язані із збройним конфліктом у державі. Навіть у період війни необхідно вживати максимальних зусиль для реєстрації фактів домашнього насильства та надання відповідної допомоги та захисту постраждалим.

Таким чином, важливість захисту жертв домашнього насильства в Україні постає ще більше під час війни. Робота у цьому напрямі значно збільшується, особливо після ратифікації Верховною Радою 20 червня 2022 року Конвенції Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок та домашнього насильства, відомої як Стамбульська конвенція. Ця угода покликана забезпечити захист жінок від усіх форм насильства та дискримінації, пропагувати рівність між статями, а також впроваджувати політику та заходи для захисту всіх жертв насильства та надання їм допомоги.

Список використаних джерел:

1. Війна по обидві сторони фронту: чому бойові дії у країні посилюють агресію сімейних насильників. URL : <https://nsirogozy.city/articles/248589/vijna-po-obidvi-storoni-frontu-chomu-bojovi-dii-v-krainiposilyuyut-agresiyu-simejnih-nasilnikov>.
2. Домашнє насильство як наслідок війни. URL : <https://kriegsfolgen-ueberwinden.de/uk/vorgaengerprojekt-ua/schulungen-vernetzungstreffen-ua/haeusliche-gewalt-als-kriegsfolge-ua/>.
3. Адільханян І. Запобігання та реагування на гендерно зумовлене насильство під час війни та в післявоєнних умовах. *Досвід та рекомендації жіночих громадських організацій*. Відень, 2022. 54 с.
4. Домашнє насильство в Україні: реагування в умовах війни (І півріччя 2022 р.): звіт, підготовлений Аналітичним центром ЮрФем за фінансової підтримки Ради Європи (проєкт Ради Європи «Боротьба з насильством стосовно жінок в Україні»). URL : <https://jurfem.com.ua/domashne-nasylstvo-reahuvannya-vumovakh-viyny/>